

Ik ben tegen dit voorstel, omdat het onrechtvaardig, onvoorspelbaar en schadelijk voor economie en samenleving is.

### **1) Rechtszekerheid en vertrouwen**

Dit is in strijd met elementaire beginselen van goed bestuur: rechtszekerheid en het vertrouwensbeginsel; mensen moeten kunnen bouwen op stabiele regels waarop zij hun levens- en loopbaankeuzes baseren. Wij—ikzelf inbegrepen—hebben jaren op de 5-jaarsnorm gepland. De consultatietekst geeft geen duidelijkheid over overgangsrecht of de status van lopende dossiers en laat ons in onzekerheid; juist in de afgelopen dagen leidt dat tot stress, uitstel van belangrijke beslissingen (wonen, gezin, onderneming) en lagere focus en productiviteit op Nederlandse werkvloeren.

### **2) HSM's kozen bewust voor NL**

Wij kwamen via het HSM-programma omdat NL voorspelbare regels had. In combinatie met eerdere versoeringen (o.a. 30%-regeling) tast een 10-jaarstermijn de aantrekkelijkheid verder aan: minder instroom, meer retentierisico.

### **3) Arbeidsmarkt: krap**

Volgens CBS stonden in 2025-Q2 voor elke 100 werklozen 101 vacatures open; UWV noemt de krapte voor ICT nog steeds aanzienlijk. Een langere naturalisatieroute vergroot doorlooptijden in werving en retentierisico—that is een operationele constatering, geen dreigement.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/31/spanning-op-arbeidsmarkt-niet-veranderd>  
<https://www.uwv.nl/nl/nieuws/arbeidskrapte-ict-ers-neemt-af-maar-is-nog-altijd-groot>

### **4) Duitsland: korter maken werkt en waarom**

Sinds 27-06-2024: naturalisatie na 5 jaar (en 3 jaar bij bijzondere integratie) en ruime meervoudige nationaliteit; doel: snellere integratie en aantrekkelijker worden voor vakmensen. In 2024 leidde dit mede tot een record van 291.955 naturalisaties (+46% t.o.v. 2023). Dit geeft een concurrentievoordeel in de jacht om talent.

<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/kurzmeldungen/EN/2024/06/mod-staatsangehoerigkeitsrecht.html>

### **5) ASML & Brainport: echte afhankelijkheid van internationaal talent**

Regio Brainport telt ca. 80.000 high-tech banen en verwacht 50.000 extra in acht jaar, waarvan circa de helft uit het buitenland moet komen. ASML c.s. hebben eerder gewaarschuwd dat restrictiever beleid het aantrekken en vasthouden van mensen ondermijnt; de overheid moest zelfs fors bijsturen om het ecosysteem te behouden. Een 10-jaarstermijn maakt NL minder concurrerend.

### **6) Data over bijdrage en integratie**

- **Samenstelling bevolking:** per 1-1-2024 is ~16% in het buitenland geboren; bevolkingsgroei in 2024 kwam volledig door buitenlandse migratie, relevant voor vergrijzing en arbeidsaanbod.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-inwoners-hebben-een-herkomst-buiten-nederland>

- **Financiën:** CPB (2025) concludeert dat werkmigranten per saldo evenveel of meer bijdragen dan zij gebruiken—afhankelijk van kenmerken/samenstelling. Gericht aantrekken van schaarse vaardigheden vergroot de kans op positief saldo.  
<https://open.overheid.nl/documenten/5c16167b-602f-4610-be8c-327f7a6da1f8/file>
- **Integratie:** onderzoek (OECD en NL-studies) laat zien dat snellere toegang tot burgerschap de arbeidsmarkt- en sociale uitkomsten verbetert; de 5-jaarstermijn stimuleert leren van taal/participatie. Een horizon van 10 jaar dooft die prikkel.  
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0927537123000180>  
<https://www.cbs.nl/en-gb/background/2025/04/the-citizenship-premium-immigrant-naturalisation-and-socio-economic-integration-in-the-netherlands>

### Verzoek

- Overgangsrecht voor iedereen die aantoonbaar op de 5-jaarsnorm vertrouwde.
- Behoud 5 jaar (minimaal voor HSM/krapteberoepen) met stevige eisen taal/inburgering; dit is competitief t.o.v. de EU-peers.
- Snelle duidelijkheid over lopende dossiers, om de psychische druk en productiviteitskosten te beperken.
- Effecttoets Brainport/hoog-technologisch ecosysteem vóór besluitvorming.